

PŘÍLOHA INFORMACÍ PRO ORGÁNY ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍHO ŘÁDU

INFORMACE O VYDANÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH, ČLÁNCÍCH A PUBLIKACÍCH

SBÍRKA ZÁKONŮ 2005

Částka 87 – čís. 234

Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 394/2002 Sb., o poskytnutí finanční pomoci v oblasti bydlení fyzickým osobám postiženým povodněmi v roce 2002. Účinnost od 17. 6. 2005.

Částka 94 – čís. 251

Zákon o inspekci práce. Působnosti stavebních úřadů se týká např. ustanovení § 5 odst. 1 písm. i). Účinnost od 1. 7. 2005, ustanovení § 47 odst. 4 až 6 nabývají účinnosti 29. 6. 2005.

Částka 94 – čís. 253

Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o inspekci práce. Mění se mj. zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, a zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, oba ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 1. 7. 2005.

Částka 96 – čís. 263

Sdělení ČÚZaK, jímž se zveřejňuje Seznam katastrálních pracovišť katastrálních úřadů, jejich názvy, sídla a územní obvody, ve kterých vykonávají působnost příslušného katastrálního úřadu.

Částka 99 – čís. 272

Nález Ústavního soudu, kterým se dnem 7. 7. 2005 zrušuje ustanovení § 11 odst. 5 zákona č. 229/2001 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku. Toto ustanovení stanovilo, že „Nemovitost, která je prohlášena národní kulturní památkou, nelze vydat až do doby přijetí zákonů upravujících správu a ochranu kulturních památek.“

Částka 105 – čís. 294

Vyhláška o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady. Účinnost od 5. 8. 2005 s odchylkami.

Částka 106 – čís. 301

Nález Ústavního soudu ze dne 31. 5. 2005, jímž se zrušuje nařízení obce Psáry ze dne 25. 6. 2003 o stavební uzávěře, vydané Zastupitelstvem obce Psáry.

Částka 107 – čís. 303

Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 481/2000 Sb., o použití prostředků Státního fondu rozvoje bydlení formou dotace ke krytí části nákladů spojených s výstavbou bytů, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 27. 7. 2005.

Částka 109 – čís. 312

Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 163/2002 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na vybrané stavební výrobky. Účinnost od 1. 9. 2005.

VĚSTNÍK VLÁDY

Částka 4/2005

Seznam platných právních předpisů a směrnic (instrukcí) týkajících se činnosti orgánů krajů a orgánů obcí, aktualizovaný k 31. 12. 2004. /Poznámka: seznam obsahuje předpisy a směrnice v působnosti Ministerstva vnitra/

VĚSTNÍK MŽP

Částka 5/2005

Sdělení sekretariátu rozkladové komise o výkladech právních předpisů, přijatých výkladovou komisí ministra životního prostředí: č. 5 – Souhlas orgánu ochrany přírody k dělení a scelování pozemků podle § 12 odst. 2 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Při rozhodování o dělení a scelování pozemků je orgán ochrany přírody dotčeným orgánem státní správy, který sděluje své stanovisko v tomto řízení; nevydává tedy souhlas dle § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

V odůvodnění stanoviska se m. j. uvádí, že dělení a scelování pozemků je pouze technickým opatřením, při němž k zásahu do krajinného rázu nemůže z povahy věci dojít. V řízení o dělení a scelování pozemků jsou zájmy ochrany životního prostředí chráněny dle § 65 zákona o ochraně přírody a krajiny. Orgán ochrany přírody zde má postavení dotčeného orgánu státní správy, který ve věci sděluje své stanovisko. Toto stanovisko však není rozhodnutím podle § 12 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Částka 6/2005

č. 8 – Metodický pokyn k vybraným aspektům postupu orgánů ochrany přírody při vydávání souhlasu podle § 12 a případných dalších rozhodnutí dle zákona č. 114/1992 Sb., které souvisí s umístováním staveb vysokých větrných elektráren.

SBÍRKA ROZHODNUTÍ

Nejvyššího správního soudu

Z obsahu čísla 7/2005

– č. 595 (z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2004, čj. 5 A 5/2002-33). Rozhodnutí správního orgánu: nepřezkoumatelnost. Týká se § 15 odst. 1 a 2 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, a § 34 odst. 5, § 47 odst. 5 a § 61 správního řádu. Z rozsudku vyplývá:

Nevyhoví-li povinný subjekt částečně žádosti o poskytnutí informací, musí se o tom vyslovit výrokem rozhodnutí (§ 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím). Toto omezení musí být také odůvodněno. Pokud je částečné nevyhovění žádosti o poskytnutí informace uvedeno jen v odůvodnění a výrok rozhodnutí se zabývá jen částečným vyhověním žádosti, je takové rozhodnutí pro vady řízení nepřezkoumatelné jak pro nesrozumitelnost (spočívající v rozporuplnosti), tak i pro nedostatek důvodů (§ 15 odst. 1 a 2 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, § 34 odst. 5 správního řádu). V případě, že uvedená pochybení nebyla napravena cestou rozkladu, je nepřezkoumatelné i rozhodnutí o rozkladu.

PRÁVNÍ ROZHLEDY

Číslo 13/2005

Z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2005, zn. 22 Cdo 458/2005. Aktivní legitimace k žalobě na odstranění stavby, jestliže stojí na pozemku žalobce jen zčásti. K pasivní legitimaci v řízení o odstranění stavby, jestliže do pozemku žalobce zasahuje jen přístavba. Týká se § 126 odst. 1 a § 135c odst. 1 obč. zákoníku. Z rozsudku vyplývá:

1. **Vlastník pozemku je aktivně legitimován k žalobě na odstranění části stavby, i když její další část nestojí na jeho pozemku, ale na pozemku jiné osoby, jež není účastníkem řízení (stavebníkem), a to i v případě, že důsledkem splnění této povinnosti žalovaného stavebníka je nezbytnost odstranění i té části stavby na pozemku, jež žalobcům nepatří, a že vlastník jiného pozemku s tímto odstraněním nesouhlasí.**
2. **Stavebníku, který přístavěl k jiné stavbě část (přístavbu), jež se stala její součástí, nelze uložit, aby tuto přístavbu odstranil, jestliže není vlastníkem věci hlavní (stavby).**

PRÁVNÍ RÁDCE

Číslo 6/2005

Mgr. St. Malý: Zařízení a stavby pro informace, reklamu a propagaci. Autor v příspěvku komentuje platnou právní úpravu obsaženou v ustanoveních § 71 odst. 2 až 6 stavebního zákona a vyjadřuje názory na odlišení staveb pro reklamu, reklamních zařízení a reklam.

Číslo 7/2005

Mgr. St. Malý: Kolaudace staveb.

Komentář autora k platné právní úpravě kolaudací staveb, předčasného užívání staveb a zkušebního provozu, obsažené v ustanoveních § 76 až 84 stavebního zákona.

BULLETIN STAVEBNÍ PRÁVO

Číslo 2/2005

Z obsahu:

- Ing. Věra Knoblochová: Směrnice o službách – klíčový předpis pro vnitřní trh Evropské unie.
- Ing. Irena Plocková: Úspory energie v budovách.
- Ing. Jiří May: Zahraniční inspirace pro náš trh s nemovitostmi.
- Konference na téma stavebního práva ve Freiburgu (Švýcarsko).

STAVITEL

Číslo 7/2005

JUDr. M. Hanák: Judikatura správních soudů ve věcech stavebních. D) Vybraná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, která se dotýkají rozhodování správních orgánů na úseku stavebního řádu; v chronologicky sestaveném přehledu jsou zmiňována rozhodnutí, včetně citace právních vět, tak jak byla publikována ve Sbírce rozhodnutí NSS.

Stavební zákon v teorii a praxi – čtenářská poradna.

Soudce JUDr. P. Kumprecht v odpovědi na otázku jaká je právní úprava odstupů staveb umístovaných na sousedních pozemcích s rodinnými domy rozebírá znění ustanovení § 50 odst. 8 vyhlášky č. 137/1998 Sb. a vyjadřuje své názory na jeho aplikaci.

MODERNÍ OBEC

Číslo 7/2005

JUDr. St. Malý: Stavební činnost pod lupou právních předpisů. (31) Poslední ze seriálu článků zabývajících se problematikou stavebního zákona a souvisejících předpisů zakončuje výklad týkající se státního stavebního dohledu.

JUDr. M. Hanák: Kopie ze správního spisu? Soud i ombudsman říkají „ano“.

Autor ve světle ustanovení § 23 platného správního řádu informuje o rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2004 zn. 6 A 143/2001 – 151, o názoru veřejného ochránce práv na danou problematiku a o právní úpravě obsažené v § 38 odst. 4 nového správního řádu.

VEŘEJNÁ SPRÁVA

Číslo 24/2005

JUDr. J. Kroupa: Sousední pozemek.

Autor prezentuje nález Ústavního soudu III. ÚS 609/04 ze 7. 4. 2005, jímž soud zpřesnil výklad pojmu sousední pozemek v rámci stavebního zákona, obsažený v nálezu Ústavního soudu vyhlášeném pod č. 96/2000 Sb., kterým bylo s účinností od 22. 4. 2000 zrušeno ustanovení § 139 písm. c) stavebního zákona.

Číslo 28/2005

Změny v obecné části zkoušky zvláštní odborné způsobilosti (ZOS) úředníků – příloha.

Informace o struktuře a obsahu zkoušky v časových etapách do 31. 12. 2005 a od 1. 1. 2006; znění zkušebních otázek z problematiky veřejné správy a správního řádu.

Číslo 30/2005

Sněmovna: Novela zjednodušující stavební řízení.

Informace o poslaneckém návrhu novely zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, která se bezprostředně týká územního a stavebního řízení.

INFORMACE A STANOVISKA

K aplikaci § 133 stavebního zákona.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 24. 6. 2005, čj. 15614/05-62)

Do dokumentace uložené ve stavebních archivech mohou vedle vlastníků staveb nahlížet pouze osoby, které prokáží odůvodněnost svého požadavku. Jelikož však zákon nijak blíže nespecifikuje tyto důvody ani způsob, jakým se mají prokazovat, je k řešení takové situace třeba využít institut správního uvážení (§ 34 správního řádu). Toto ustanovení klade důraz na odbornost pověřeného zaměstnance úřadu popř. jemu nadřízeného vedoucího pracovníka při posuzování a hodnocení údajů či podkladů, které mají prokázat odůvodněnost požadavku žadatele. Jde např. o případy, kdy má být prováděna změna existující stavby, jejíž ověřená dokumentace se u vlastníka nezachovala, a projektant se potřebuje seznámit s původní dokumentací. Může jít též o případy, kdy je potřeba provést ocenění stavby a znalec se za tím účelem potřebuje seznámit s ověřenou dokumentací.

Při poskytování informací ze stavebních archivů musí úřad a osoba pověřená vedením archivu zajistit ochranu dokumentů před jejich odcizením, poškozením, případně zneužitím či únikem utajovaných informací.

Nejvyšší správní soud v konkrétní věci dospěl, pokud jde o nahlížení do dokumentace podle § 133 stavebního zákona, k následujícím závěrům (rozsudek čj. 5A 179/2000-48):

Nahlížení do dokumentace popř. pořizování výpisů je podle ustanovení § 133 stavebního zákona úkon činěný až po skončení správního řízení. Jedná se o realizaci procesního práva, které je pro-

středkem k uplatnění jiného hmotného práva, a to práva na informace. Toto právo je pak konkrétně upraveno zejména v zákoně č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Předpokladem pro poskytnutí informací podle tohoto zákona je, že žadatel přesně specifikuje požadovanou informaci a správní orgán po posouzení žádosti rozhodne, zda a v jakém rozsahu a formě informaci zpřístupní.

Pokud však žadatel svůj požadavek omezí na pouhé nahlédnutí do dokumentace podle ustanovení § 133 stavebního zákona, aniž by přesně definoval jaké informace se domáhá, správní rozhodnutí ve věci se nevydává.

Závěrem je třeba konstatovat, že nahlížení do dokumentace podle § 133 stavebního zákona je právním institutem odlišným od procesního práva účastníků nahlížet do správních spisů podle § 23 správního řádu.

Ještě k aplikaci ustanovení § 104 stavebního zákona.

(s využitím stanoviska odboru stavebního řádu čj. K-186/02)

Ustanovení § 104 stavebního zákona vytváří základ pro nastolení právní jistoty všude tam, kde se z jakéhokoli důvodu nezachovaly doklady (především ověřená dokumentace stavby), z nichž by bylo možné zjistit účel, pro který byla stavba povolena. Pro posouzení jsou podstatné doklady osvědčující tzv. právní stav stavby, a to stavební povolení, ověřená dokumentace a kolaudační rozhodnutí vymezující účel užívání stavby, popř. následná rozhodnutí o změnách stavby nebo změnách v jejím užívání.

Citované ustanovení stavebního zákona lze aplikovat na ty případy, kdy stavební úřad na základě provedeného šetření a dokazování dospěje k závěru, že stavba byla povolena, resp. kolaudována, ale nedochovaly se o tom doklady. Pokud by naopak stavební úřad měl k dispozici podklady (důkazy) o protiprávní existenci stavby, musel by postupovat podle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, tj. vést řízení o odstranění takové stavby.

Právní domněnka obsažená v § 104 odst. 1 stavebního zákona pomáhá řešit účel užívání stavby i kdyby nebyla vyhotovena dokumentace skutečného provedení stavby, popř. pasport. Je však nejen v zájmu vlastníka stavby, ale i jeho povinností podle § 103 stavebního zákona, aby dokumentaci opatřil. Pokud se tak nestane, je na stavebním úřadu, jakou dokumentaci nařídí vlastníkovu stavby poříditi (§ 104 odst. 2 stavebního zákona).

(Poznámka: stanovisko k aplikaci § 104 stavebního zákona bylo publikováno již ve SSP č. 5/2003).

Oprávnění k provádění staveb – § 44 odst. 1 stavebního zákona.

(stanovisko odboru stavebního řádu MMR)

Stavební úřad potřebuje znát název a sídlo zhotovitele konkrétní stavby například pro oznamování výzev či nápravných opatření při výkonu státního stavebního dohledu, v případě nutnosti nařídit bezprostřední zákrok na stavbě, v řízení o správním deliktu podle § 106 odst. 4 stavebního zákona aj. V tomto směru však podrobnou právní úpravu postupu stavebních úřadů stavební zákon neobsahuje. Z ustanovení § 44 odst. 1 vyplývá, že stavbu pro jiného staveb-

nika může provádět jen právnická nebo podnikající fyzická osoba, která má jako předmět své činnosti (podnikání) v živnostenském listě nebo v obchodním rejstříku uvedeno provádění toho druhu staveb, o jaký se v konkrétním stavebním řízení jedná, nebo pouze obecně pozemní stavby anebo dokonce jen „provádění staveb a jejich změn“.

Způsob provádění stavby stavební úřad zjišťuje podle § 62 odst. 1 písm. d) stavebního zákona a § 16 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 132/1998 Sb. a v souvislosti s ustanovením § 16 odst. 2 písm. e) této vyhlášky. Nemůže však sám určovat způsob provedení stavby ani jejího konkrétního zhotovitele.

U většiny staveb stavebník, pokud nehodlá stavět sám pro sebe svépomocí, již při podání žádosti o stavební povolení ví, kdo pro něj bude stavbu provádět. Často si však dodavatele stavby vybírá ve veřejné soutěži (zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů) a v době zahájení stavebního řízení ještě neví, kdo bude zhotovitelem jeho stavby. V takovém případě stavebník v žádosti o stavební povolení uvede, že stavbu bude provádět k tomu oprávněná právnická nebo podnikající fyzická osoba s tím, že její název a sídlo, popřípadě též rozsah oprávnění sdělí stavebnímu úřadu po ukončení výběrového řízení; musí to však být ještě před započítím prací na stavbě.

K otázce postavení občanského sdružení jako účastníka řízení (§ 70 odst. 3 zák. č. 114/1992 Sb.) o výjimce z vyhlášky o obecných technických požadavcích na výstavbu.

(stanovisko odboru stavebního řádu MMR)

Občanské sdružení je oprávněno při splnění podmínek obsažených v § 70 odst. 2 a 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, účastnit se správních řízení při kterých mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle citovaného zákona. Ten rozumí ochranou přírody a krajiny zákonem vymezenou péčí státu a fyzických i právnických osob o volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a jejich společenstva, o nerosty, horniny, paleontologické nálezy a geologické celky, péči o ekologické systémy a krajinné celky, jakož i péči o vzhled a přístupnost krajiny (§ 2 odst. 2 cit. zák.). Ochrana přírody a krajiny se podle § 2 odst. 2 písm. g) uvedeného zákona zajišťuje mimo jiné i spoluúčastí v procesu územního plánování a stavebního řízení s cílem prosazovat vytváření ekologicky vyvážené a esteticky hodnotné krajiny.

Pokud předmětem konkrétního řízení vedeného stavebním úřadem byla žádost o udělení výjimek z obecných technických požadavků na výstavbu (§ 138a stavebního zákona, § 61 vyhlášky č. 137/1998 Sb.) týkajících se vnitřního prostředí budovy a proslunění bytů a pobytových místností, nešlo o řízení při kterém mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny jak je shora uvedený zákon upravuje, a občanské sdružení proto nemohlo být účastníkem tohoto řízení. Ze stejného důvodu nebyl stavební úřad povinen podle § 70 odst. 2 cit. zákona informovat občanské sdružení o zahájení řízení ani rozhodovat o jeho vyloučení z řízení podle § 14 odst. 1 správního řádu.

*Přílohu Stavebně správní praxe sestavil: Jiří Doležal
MMR*

Dotčené orgány státní správy v procesu územního plánování a územního řízení. Ochrana ložisek nerostných surovin.

(z dopisu ČBÚ ze dne 27. 4. 2005 čj. 1572/05)

V poslední době se na Český báňský úřad opakovaně obracejí fyzické i právnické osoby s žádostí o stanovisko ve věci zabezpečení ochrany nerostného bohatství při projednávání územně plánovací dokumentace nebo pro účely územního nebo stavebního řízení.

Takový postup je v rozporu s platnými právními předpisy, které se vztahují k ochraně nerostných surovin a proto je nutno tuto problematiku vyjasnit.

Územní řízení:

Při hornické činnosti na povrchu a při činnosti prováděné hornickým způsobem vydává stavební úřad dle § 31 odst. 1 b) v souvislosti s § 41 odst. 2 j) zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, rozhodnutí o umístění stavby skladu výbušnin v dohodě s obvodním báňským úřadem.

Při hornické činnosti pod povrchem obvodní báňské úřady povolují umístění, stavbu a užívání skladů výbušnin formou správního rozhodnutí – § 31 odst. 1 a) v souvislosti s § 41 odst. 2 j), zák. č. 61/1988 Sb.

Vymezení působnosti obvodních báňských úřadů je tedy zřejmé z § 15 odst. 2 zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, z §§ 31, 40 a 41 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů.

Český báňský úřad v Praze působí jako ústřední orgán státní báňské správy České republiky, který řídí výkon státní báňské správy a činnost obvodních báňských úřadů a rozhoduje o odvoláních proti jejich rozhodnutím – § 40 odst. 2 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů.

Z výše uvedeného vyplývá, že **obvodní báňské úřady** jsou **prvoinstančním orgánem státní báňské správy**, který je partnerem stavebních úřadů.

Obvody a sídla obvodních báňských úřadů jsou uveřejněny na internetové stránce státní báňské správy – www.cbusbz.cz.

*Text připravila: Ing. arch. Miriam Blažková
ÚÚR*